

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
στον Άγιο Παύλο Βραζιλίας
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Διμερές Εμπόριο Ελλάδας - Βραζιλίας

Ιούνιος 2012

Συντάκτρια: Γεωργία Βελέντζα
Γραμματέας ΟΕΥ Β΄

Πίνακας περιεχομένων

Εμπόριο αγαθών	1
Το εμπόριο αγαθών της Βραζιλίας.....	1
Εξέλιξη εμπορικού ισοζυγίου Ελλάδας – Βραζιλίας	1
Σύνθεση Ελληνικών εξαγωγών στη Βραζιλία.....	2
Σύνθεση Ελληνικών εισαγωγών από τη Βραζιλία	6
Εμπόριο υπηρεσιών.....	7
Το εμπόριο υπηρεσιών της Βραζιλίας.....	7
Εξέλιξη ισοζυγίου υπηρεσιών Ελλάδας – Βραζιλίας.....	8
Αναλυτικά στοιχεία διμερούς εμπορίου υπηρεσιών	8
Συμπεράσματα και τελικές παρατηρήσεις.....	10
Παράρτημα	14

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Εμπορικό Ισοζύγιο Ελλάδας – Βραζιλίας (ευρώ)	2
Πίνακας 2: Οι μεγαλύτερες κατηγορίες Ελληνικών προϊόντων που εξάγονται στη Βραζιλία (ευρώ).....	2
Πίνακας 3: Αξία εξαγωγών Ελληνικών προϊόντων στη Βραζιλία – επιλογή από τις μεγαλύτερες κατηγορίες (ευρώ).....	3
Πίνακας 4: Εισαγωγές Βραζιλίας από τον κόσμο και την Ελλάδα	4
Πίνακας 5: Ελληνικές εισαγωγές από τη Βραζιλία, 2011 (ευρώ).....	6
Πίνακας 6: Ισοζύγιο υπηρεσιών Βραζιλίας, 2010 (δολάρια ΗΠΑ).....	7
Πίνακας 7: Ισοζύγιο υπηρεσιών Ελλάδας – Βραζιλίας (δολάρια ΗΠΑ)	8
Πίνακας 8: Εισπράξεις από τη Βραζιλία (δολάρια ΗΠΑ)	8
Πίνακας 9: Πληρωμές στη Βραζιλία, 2010 (δολάρια ΗΠΑ)	9
Πίνακας 10: Πληρωμές Βραζιλίας στον κόσμο και στην Ελλάδα, 2010 (δολάρια ΗΠΑ).....	10
Πίνακας 11: Ελληνικές εξαγωγές στη Βραζιλία (σε ευρώ)	14
Πίνακας 12: Ελληνικές εισαγωγές από τη Βραζιλία (σε ευρώ).....	18

Εμπόριο αγαθών

Το εμπόριο αγαθών της Βραζιλίας

Με 256 δισ. δολάρια ΗΠΑ εξαγωγές το 2011, η Βραζιλία κατέλαβε την 22^η θέση στην παγκόσμια κατάταξη, χαμηλότερα από τις υπόλοιπες χώρες BRICs. Οι εξαγωγές της το 2011 αυξήθηκαν κατά 27% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, ενώ το εμπορικό της πλεόνασμα διευρύνθηκε κατά 50% και έφτασε τα 30 δισ. δολάρια ΗΠΑ.

Το 2011 η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέμεινε ο μεγαλύτερος αγοραστής βραζιλιανών αγαθών, αλλά με πτωτική τάση (απορρόφησε 20,7% του συνόλου των βραζιλιανών εξαγωγών το 2011, έναντι 25,5% το 2004). Στην κατάταξη ακολουθεί η Κίνα, η οποία από το 2004 μέχρι το 2011, αύξησε το μερίδιό της στις βραζιλιανές εξαγωγές, και μαζί τη σημασία της ως εμπορικός εταίρος της χώρας, από 5,6% σε 17,3%. Ακολουθούν οι χώρες MERCOSUR με 10,8% και οι ΗΠΑ, που όπως και η ΕΕ απορροφούν μικρότερο ποσοστό των βραζιλιανών εξαγωγών στην πορεία του χρόνου (10% του συνόλου το 2011, από 20,1% το 2004).

Στις ευρωπαϊκές αγορές κατευθύνονται κυρίως βραζιλιανής προέλευσης πρώτες ύλες εκτός καυσίμων (35,2%), τρόφιμα και ζωντανά ζώα (28%), προϊόντα μεταποίησης (10,3%), μηχανήματα και εξοπλισμός μεταφορών (7,8%), χημικά (6,7%) και καύσιμα (6,4%). Σε επίπεδο χωρών, βασικοί εξαγωγικοί προορισμοί για τη Βραζιλία είναι κατά σειρά οι Ολλανδία, Γερμανία, Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η Βραζιλία δεν είναι σημαντικός προμηθευτής για την Ελλάδα, καθώς το 2011 κατείχε μόλις την 39^η θέση στην κατάταξη των προμηθευτών μας, ενώ της αναλογούσε το 0,37% του συνόλου των εισαγωγών μας.

Όσον αφορά τις εισαγωγές, η Βραζιλία υποχώρησε κατά μια θέση στην παγκόσμια κατάταξη το 2011, οπότε και κατέλαβε την 21^η θέση, και πάλι, πίσω από τις υπόλοιπες BRICs. Το 2011 οι εισαγωγές της έφτασαν τα 226 δισ. δολάρια ΗΠΑ, αύξηση 24% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο και παγκόσμια συνεισφορά στο 1,3%, μόλις.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο σημαντικότερος προμηθευτής της Βραζιλίας και ακολουθούν ΗΠΑ, Κίνα, χώρες MERCOSUR και Νότια Κορέα. Στη Γερμανία αναλογεί το 33,4% του συνόλου των ευρωπαϊκών εξαγωγών στη Βραζιλία, στην Ιταλία 13,6%, στη Γαλλία 12%, και στο ΗΒ 7,4%. Το μερίδιο της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές εξαγωγές στη Βραζιλία το 2011 ήταν μόλις 0,2%, με τη χώρα να αποτελεί μόλις τον 57^ο εξαγωγικό μας προορισμό. Τα βασικά ευρωπαϊκά προϊόντα που εξάγονται στη Βραζιλία περιλαμβάνουν μηχανολογικό εξοπλισμό, οχήματα και χημικά.

Εξέλιξη εμπορικού ισοζυγίου Ελλάδας - Βραζιλίας

Σύμφωνα με στοιχεία της Ε.ΣΤ.Α.¹, σημαντική ήταν η ανάκαμψη των ελληνικών εξαγωγών στη Βραζιλία το 2011, με τάση ωστόσο υποχώρησης, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2012. Αντίθετα, οι βραζιλιανές

¹ Το Υπουργείο Ανάπτυξης, Βιομηχανίας και Εξωτερικού Εμπορίου της Βραζιλίας εκτιμά τις βραζιλιανές εξαγωγές στη χώρα μας σε 191,4 εκ. δολάρια ΗΠΑ (137,5 εκ. ευρώ) και τις εισαγωγές σε 103,2 εκ. δολάρια ΗΠΑ (74,1 εκ. ευρώ). Η απόκλιση είναι σημαντική, ειδικά για τις ελληνικές εξαγωγές, που εμφανίζονται περισσότερο από διπλάσιες σε σχέση με τα στοιχεία της Ε.ΣΤ.Α. Πιθανή εξήγηση είναι, οι εισαγωγές στη Βραζιλία να καταγράφονται με βάση τη χώρα προέλευσης των αγαθών και όχι τη χώρα από την οποία εισάγονται. Συνεπώς, να συνυπολογίζονται στις εισαγωγές από την Ελλάδα και ελληνικά αγαθά τα οποία εισέρχονται στον τελωνειακό χώρο της Βραζιλίας μέσω άλλων χωρών.

εξαγωγές στην Ελλάδα συρρικνώθηκαν σημαντικά το 2011 και το πρώτο τρίμηνο του 2012, αλλά πάντως ήταν σχεδόν πενταπλάσιες των αντίστοιχων ελληνικών, με αποτέλεσμα το εμπορικό μας έλλειμμα να διαμορφώνεται στα 129 εκ. ευρώ στο τέλος του 2011.

Πίνακας 1: Εμπορικό Ισοζύγιο Ελλάδας – Βραζιλίας (ευρώ)

Έτος	Εισαγωγές		Εξαγωγές		Ισοζύγιο	
	Αξία	Μεταβολή	Αξία	Μεταβολή	Αξία	Μεταβολή
2010	293.328.743		19.759.133		-273.569.610	
2011	163.127.210	-44,4%	34.377.056	73,98%	-128.750.154	-52,9%
1-3/2011	59.545.953		5.417.946		-54.128.007	
1-3/2012	30.131.436	-49,4%	5.163.188	-4,7%	-24.968.248	-53,9%

Πηγή: Ε.ΣΤ.Α., επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Σύνθεση Ελληνικών εξαγωγών στη Βραζιλία

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 2, το 81% της αξίας του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών προς τη Βραζιλία το 2011 αφορούσε 7 διψήφιες κατηγορίες προϊόντων: α) τεχνουργήματα από πέτρες, β) λιπάσματα, γ) αλάτι, θείο, γαίες, κλπ., δ) μηχανές, συσκευές και τα μέρη τους, ε) αντιδραστήρες, λέβητες και τα μέρη τους, στ) παρασκευάσματα λαχανικών και φρούτων, και ζ) λίπη και λάδια, ενώ μία ακόμα κατηγορία – εργαλεία – ξεπέρασε σε εξαγωγές το 1 εκ. ευρώ. Εργαλεία, έλαια και μηχανές κινήθηκαν πτωτικά σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, ενώ από τις υπόλοιπες κατηγορίες, οι σημαντικότερες αυξήσεις καταγράφηκαν στις κατηγορίες αλάτι, θείο και γαίες, παρασκευάσματα λαχανικών και λέβητες, με τα λιπάσματα να αποτελούν νέα, και μάλιστα, δυναμική είσοδο.

Πίνακας 2: Οι μεγαλύτερες κατηγορίες Ελληνικών προϊόντων που εξάγονται στη Βραζιλία (ευρώ)

Διψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2011		2010		Μεταβολή 2011/10
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
(68) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΨΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑΡΥΓΙΑ Ή ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΛΕΣ	8.230.671	23,9%	6.529.791	33,0%	26,0%
(31) ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ	5.042.754	14,7%	0	0,0%	-
(25) ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΨΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ	4.745.206	13,8%	746.324	3,8%	535,8%
(85) ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ	3.558.855	10,4%	3.845.824	19,5%	-7,5%
(84) ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ	2.964.664	8,6%	1.110.555	5,6%	167,0%

Διψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2011		2010		Μεταβολή 2011/10
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
(20) ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΙΠΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΦΥΤΩΝ	1.823.236	5,3%	445.775	2,3%	309,0%
(15) ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ	1.592.197	4,6%	1.838.144	9,3%	-13,4%
(82) ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΙΑΣ, ΚΟΥΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΡΟΥΝΙΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.525.251	4,4%	1.780.087	9,0%	-14,3%
Λοιπές κατηγορίες	4.894.222	14,2%	3.462.633	17,5%	-
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	34.377.056		19.759.133		74,0%

Πηγή: Ε.ΣΤ.Α., επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Αναλυτικά, τα προϊόντα που κυριάρχησαν στις εξαγωγές του 2011 προς τη Βραζιλία ήταν α) μάρμαρα, β) λιπάσματα νιτρικού αμμωνίου, γ) τσιμέντα, δ) ηλεκτρικοί διακόπτες, ασφάλειες κλπ., ε) μηχανικές συσκευές ποτίσματος και κατεργασίας μετάλλων στ) γλυκά κουταλιού, κομπόστες ροδάκινου και ελιές, ζ) λάδι, η) λεπίδες, θ) πολυπροπυλένιο, και ι) μεταφορικοί ιμάντες.

Πίνακας 3: Αξία εξαγωγών Ελληνικών προϊόντων στη Βραζιλία – επιλογή από τις μεγαλύτερες κατηγορίες (ευρώ)

Κωδικός	Περιγραφή	2011	2010	Μεταβολή 2011/10
680221	Μάρμαρο, τραβερτίνη και αλάβαστρο και τεχνουργήματα από αυτές, απλώς λαξευμένα ή πριονισμένα	7.825.924	5.875.287	33,2%
310240	Μείγματα νιτρικού αμμωνίου και ανθρακικού ασβεστίου ή άλλες ανόργανες ύλες χωρίς λιπαντικές ικανότητες, που προορίζονται για να χρησιμοποιηθούν σαν λιπάσματα	5.042.754	0	
252310	Τσιμέντα που δεν είναι σε σκόνη, με την ονομασία "clinkers"	3.720.089	0	
251990	Μαγνησία που αποκτήθηκε με τήξη με ηλεκτρισμό. Μαγνησία πυρωμένη αδρανής "φρυγμένη"	835.079	743.449	12,3%
853890	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για συσκευές των κλάσεων 8535, 8536 ή 8537	2.178.210	1.520.818	43,2%
853690	Συσκευές ηλεκτρικές, για το κλείσιμο, τη διακοπή ή τη σύνδεση ηλεκτρικών κυκλωμάτων	527.741	416.858	26,6%
853610	Ασφάλειες για τάση <= 1.000 V	475.179	399.531	18,9%
842481	Μηχανικές συσκευές, έστω και χειροκίνητες, για τη διασπορά, εκτόξευση ή ψεκασμό υγρών ή σκόνης, για τη γεωργία ή την κηπουρική	1.256.296	641.815	95,7%
847981	Μηχανές και συσκευές για την κατεργασία μετάλλων,	605.686	0	

Κωδικός	Περιγραφή	2011	2010	Μεταβολή 2011/10
	συμπεριλαμβανομένων και των μηχανών περιέλιξης ηλεκτρικών συρμάτων			
200799	Γλυκά κουταλιού, ζελέδες, μαρμελάδες, πολτοί και πάστες καρπών και φρούτων	974.852	11.160	8635,2%
200870	Ροδάκινα κάθε είδους, παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης, άλλων γλυκαντικών ή αλκοόλης	610.621	184.751	230,5%
200570	Ελιές, παρασκευασμένες ή διατηρημένες χωρίς ξίδι ή οξικό οξύ, μη κατεψυγμένες	215.062	195.621	9,9%
150910	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, παρθένο	1.381.434	1.572.889	-12,2%
151000	Λάδια και τα κλάσματά τους, στα οποία περιλαμβάνονται και μείγματα	179.766	265.255	-32,2%
821220	Λεπίδες ξυριστικής μηχανής, από κοινά μέταλλα	1.357.978	1.660.021	-18,2%
390210	Πολυπροπυλένιο σε αρχικές μορφές	708.342	487.777	45,2%
401011	Μεταφορικοί ιμάντες από βουλκανισμένο ελαστικό	774.954	268.232	188,9%

Πηγή: Ε.ΣΤ.Α., επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Εκτός από τις νέες εισόδους (λιπάσματα, τσιμέντα και μηχανές για την κατεργασία μετάλλων), αξιοσημείωτες αυξήσεις εξαγωγών σε σχέση με το 2010 καταγράφηκαν στα τρόφιμα και συγκεκριμένα στα γλυκά κουταλιού / μαρμελάδες και στα ροδάκινα κομπόστα. Ωστόσο, η αύξηση του εισαγωγικού δασμού για τα τελευταία σε 55%, θα πρέπει να αναμένεται ότι θα επηρεάσει αρνητικά τη ζήτηση για το συγκεκριμένο είδος. Όσον αφορά τη μείωση των εξαγωγών όλων των κατηγοριών ελαίων, υπάρχουν πληροφορίες ότι, στο παρελθόν, το ελληνικό ελαιόλαδο δυσφημίστηκε από ατυχείς εξαγωγικές προσπάθειες με χαμηλής ποιότητας προϊόντα, ενώ επιπλέον υφίσταται σημαντικός ανταγωνισμός, κυρίως από την Πορτογαλία και την Ισπανία. Εκτός των ελαίων και των λεπίδων, όλα τα υπόλοιπα είδη παρουσιάζουν ελπιδοφόρα πορεία, αν και είναι γεγονός, ξεκινώντας από χαμηλή βάση, με μόνη εξαίρεση το μάρμαρο, που έχει ταυτόχρονα σημαντική αξία και εξέλιξη εξαγωγών.

Πίνακας 4: Εισαγωγές Βραζιλίας από τον κόσμο και την Ελλάδα

Διψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	% στο σύνολο βραζιλιανών εισαγωγών από τον κόσμο, 2011	Μερίδιο Ελλάδας	Βραζιλιανές εισαγωγές από τον κόσμο. Μεταβολή 2011/10	Ελληνικές εξαγωγές στη Βραζιλία. Μεταβολή 2011/10
(27) ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ	18,6%		33,4%	-55,1%
(84) ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ	14,9%		13,5%	167,0%
(85) ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ	11,7%		13,4%	-7,5%

Διψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	% στο σύνολο βραζιλιανών εισαγωγών από τον κόσμο, 2011	Μερίδιο Ελλάδας	Βραζιλιανές εισαγωγές από τον κόσμο. Μεταβολή 2011/10	Ελληνικές εξαγωγές στη Βραζιλία. Μεταβολή 2011/10
ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ				
(87) ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	10,0%		29,7%	
(29) ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	4,2%		6,1%	
(31) ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ	4,0%	0,1%	76,1%	
(39) ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	3,6%		18,9%	39,6%
(30) ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	2,9%		1,6%	
(90) ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ κλπ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ	2,8%		-0,9%	327,4%
(40) ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	2,3%		22,4%	93,5%
(72) ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	1,7%		-20,0%	
...				
(25) ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΨΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ	0,5%	0,6%	44,8%	535,8%
(15) ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ	0,5%	0,2%	34,2%	-13,4%
...				
(82) ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΠΙΑΣ, ΚΟΥΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΡΟΥΝΙΑ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	0,4%	0,2%	29,7%	-14,3%
...				
(20) ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΦΥΤΩΝ	0,2%	0,5%	0,3%	309,0%
(68) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΨΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑΡΥΓΙΑ Ή ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΛΕΣ	0,2%	2,3%	30,6%	26,0%

Πηγές: Βάση Δεδομένων Ηνωμένων Εθνών, Ε.Σ.Τ.Α. Επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 4, οι ελληνικές εξαγωγές στη Βραζιλία αντιπροσωπεύουν, προφανώς, ελάχιστο ποσοστό στις εισαγωγές της χώρας. Παρόλα αυτά, στις κατηγορίες 25 (στην ανάλυση για την Ελλάδα, τσιμέντα), 20 (γλυκά κουταλιού, μαρμελάδες) και 84 (μηχανικές συσκευές ποτίσματος και κατεργασίας μετάλλων), που σημειώθηκε σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα, η Ελλάδα είχε πολλαπλάσιο μερίδιο στην πορεία των εισαγωγών της Βραζιλίας. Αντίθετα, παρά την καλή πορεία των εξαγωγών ελληνικών μαρμάρων, φαίνεται πως δεν έχει αξιοποιηθεί πλήρως η δυναμική της βραζιλιανής αγοράς, η οποία μεγεθύνθηκε με ταχύτερο ρυθμό μεταξύ 2010 και 2011. Σε κάθε περίπτωση,

οι βραζιλιανές εισαγωγές από τον κόσμο, αφορούν ένα τελείως διαφορετικό επίπεδο σε απόλυτες τιμές και αντιπροσωπεύουν ευκαιρίες για πλήθος ελληνικών προϊόντων.

Στο Παράρτημα παρατίθεται αναλυτικός πίνακας των ελληνικών εξαγωγών στη Βραζιλία, κατά διμήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας.

Σύνθεση Ελληνικών εισαγωγών από τη Βραζιλία

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα, το 2011 το 55% των ελληνικών εισαγωγών από τη Βραζιλία αφορούσε αγροτικά προϊόντα (καφέ, καπνό, σόγια και ζάχαρη) με τον καφέ να κυριαρχεί με περισσότερο από το 31% του συνόλου. Οι υπόλοιπες εισαγωγές περιλάμβαναν πρώτες ύλες (αλουμίνιο - 17%) και διάφορα βιομηχανικά και είδη μεταποίησης (ζωοτροφές - 7%, φάρμακα - 4%, παπούτσια - 3%, πολτούς ξύλου - 2%, πολυαιθυλένιο και πολυπροπυλένιο - 2%, και φορτηγά αυτοκίνητα - 1%).

Πίνακας 5: Ελληνικές εισαγωγές από τη Βραζιλία, 2011 (ευρώ)

Διμήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	Αξία	% στο σύνολο
(09) ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΜΑΤΕ ΚΑΙ ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ	51.162.129	31,4%
(26) ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ	27.522.428	16,9%
(24) ΚΑΠΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ	18.377.942	11,3%
(12) ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	17.474.574	10,7%
(23) ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ	11.717.368	7,2%
(30) ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	7.021.234	4,3%
(64) ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	4.646.955	2,8%
(47) ΠΟΛΤΟΙ ΑΠΟ ΞΥΛΟ Ή ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Η ΧΑΡΤΟΝΙ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ(ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ)	3.702.053	2,3%
(39) ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	3.673.706	2,3%
(17) ΖΑΧΑΡΑ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΩΔΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	2.198.961	1,3%
(87) ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	1.634.472	1,0%
Λοιπές κατηγορίες	13.995.388	8,6%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	163.127.210	

Πηγή: Ε.Σ.Τ.Α., επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Στο Παράρτημα παρατίθεται αναλυτικός πίνακας των ελληνικών εισαγωγών από τη Βραζιλία, κατά διμήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας.

Εμπόριο υπηρεσιών

Το εμπόριο υπηρεσιών της Βραζιλίας

Οι υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 68% του ΑΕΠ της Βραζιλίας, ωστόσο μόνο το 1,46% του ΑΕΠ οφείλεται στις εξαγωγές υπηρεσιών. Με αξία εισπράξεων 37 δισ. δολάρια ΗΠΑ το 2011, η Βραζιλία αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 1% των παγκόσμιων εξαγωγών υπηρεσιών. Σημείωσε μάλιστα έλλειμμα, καθώς οι πληρωμές της ανήλθαν σε 73 δισ. δολάρια, ποσό που αντιστοιχεί στο 1,9% των παγκόσμιων εισαγωγών υπηρεσιών. Παρουσίασε δε, την τρίτη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση πληρωμών (22%), μετά τη Ρωσία και την Κίνα².

Το 2010 (για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα αναλυτικά στοιχεία), πλεόνασμα εμφάνισαν μόνο οι κλάδοι των επικοινωνιών, των χρηματοπιστωτικών και των κατασκευαστικών υπηρεσιών. Τα σημαντικότερα ελλείμματα είχαν οι τομείς του τουρισμού και των μεταφορών, στους οποίους καταγράφηκαν και οι υψηλότεροι ρυθμοί ανάπτυξης σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο (51% και 42% αντίστοιχα). Ο εξερχόμενος τουρισμός ενισχύθηκε εν μέρει και χάρη στην ανατίμηση του ρεάλ σε σχέση με το δολάριο ΗΠΑ (κατά 12% το 2010).

Πίνακας 6: Ισοζύγιο υπηρεσιών Βραζιλίας, 2010 (δολάρια ΗΠΑ)

Υπηρεσία	Εισπράξεις	Πληρωμές	Ισοζύγιο
Μεταφορές	4.931.374.275	11.336.892.170	-6.405.517.895
Ταξίδια / τουρισμός	5.918.850.882	16.421.717.185	-10.502.866.303
Υπηρεσίες επικοινωνιών	435.001.269	271.160.448	163.840.821
Κατασκευαστικές υπηρεσίες	28.544.097	6.475.574	22.068.523
Υπηρεσίες ασφάλισης	416.030.116	1.528.760.715	-1.112.730.599
Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	2.072.620.918	1.678.868.344	393.752.574
Υπηρεσίες πληροφορικής	209.835.632	3.505.427.816	-3.295.592.184
Δικαιώματα, άδειες χρήσης	397.212.730	2.850.248.166	-2.453.035.436
Άλλες εμπορικές υπηρεσίες	15.776.453.422	20.873.468.188	-5.097.014.766
Υπηρεσίες πολιτισμού, αναψυχής, κλπ.	108.260.583	1.271.470.115	-1.163.209.532
Κυβερνητικές υπηρεσίες	1.526.903.328	2.883.296.711	-1.356.393.383
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	31.821.087.252	62.627.785.432	-30.806.698.180

Πηγή: Βάση Δεδομένων Ηνωμένων Εθνών. Επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Οι βασικοί αγοραστές των βραζιλιανών υπηρεσιών το 2010 ήταν οι ΗΠΑ (42%), η ΕΕ (31%) και οι χώρες της Ν. Αμερικής (6,6% εκ των οποίων 2,3% οι χώρες MERCOSUR). Όσον αφορά τις εισαγωγές υπηρεσιών, η πολιτεία του Ρίο Ιανέιρο απορρόφησε τις περισσότερες από αυτές (55,8% του συνόλου των βραζιλιανών εισαγωγών), με δεύτερη αυτήν του Αγίου Παύλου (31,6%). Οι βραζιλιανές πληρωμές κατευθύνθηκαν κυρίως στην ΕΕ (50%), στις ΗΠΑ (28%) και στις χώρες της Ν. Αμερικής (6%).

² Στοιχεία του ΠΟΕ, που παρουσιάζουν ορισμένες αποκλίσεις σε σχέση με αυτά που περιλαμβάνονται στη Βάση Δεδομένων των Ηνωμένων Εθνών.

Όσον αφορά τον τουρισμό ειδικά, η εξερχόμενη κίνηση από τη Βραζιλία, αν και σταθερά ανερχόμενη, βρίσκεται ακόμα σε συγκριτικά χαμηλό επίπεδο. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, το 2008 καταγράφηκαν λιγότερες από 5 εκ. διεθνείς αναχωρήσεις από τη χώρα, δηλαδή μόλις το 2,6% του πληθυσμού ταξίδεψε στο εξωτερικό, ενώ δημοφιλέστεροι προορισμοί ήταν η Αργεντινή, οι ΗΠΑ και η Ισπανία. Κατά ορισμένες έρευνες, η Ελλάδα αναφέρεται ως επιθυμητός μελλοντικός προορισμός για τους βραζιλιανούς και τα περισσότερα μεγάλα πρακτορεία προσφέρουν ήδη ταξίδια στη χώρα μας.

Εξέλιξη ισοζυγίου υπηρεσιών Ελλάδας - Βραζιλίας

Περίπου το ένα τρίτο του εμπορικού μας ελλείμματος με τη Βραζιλία το 2010 καλύφθηκε από το πλεόνασμα στις υπηρεσίες. Οι εισπράξεις μεταξύ 2009 και 2010 αυξήθηκαν κατά 32%, ενώ οι πληρωμές ακολούθησαν πολύ πιο ήπια, αλλά πάντως επίσης αυξητική πορεία, κατά 10%.

Πίνακας 7: Ισοζύγιο υπηρεσιών Ελλάδας – Βραζιλίας (δολάρια ΗΠΑ)

Έτος	Πληρωμές		Εισπράξεις		Ισοζύγιο	
	Αξία	Μεταβολή	Αξία	Μεταβολή	Αξία	Μεταβολή
2009	38.502.928		127.089.642		88.586.714	
2010	42.387.345	10,1%	168.266.156	32,40%	125.878.811	42,1%

Πηγή: Βάση Δεδομένων Ηνωμένων Εθνών. Επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Αναλυτικά στοιχεία διμερούς εμπορίου υπηρεσιών

Αναλυτικά, οι θαλάσσιες μεταφορές και τα προσωπικά ταξίδια αποτέλεσαν τις αποκλειστικές σχεδόν πηγές εισπράξεων από τη Βραζιλία το 2010. Μεταξύ 2009 και 2010 σημειώνεται η μικρή κάμψη των προσωπικών και η σημαντική αύξηση των επαγγελματικών ταξιδιών. Υπάρχουν, ωστόσο, πληροφορίες, ότι η οικονομική κρίση στην Ελλάδα έχει προκαλέσει ανασφάλεια στους πράκτορες, σχετικά με τη δυνατότητα ομαλής υλοποίησης των πακέτων που σχεδιάζουν, γεγονός που θα πρέπει να αναμένεται ότι θα αποτυπωθεί στα στατιστικά στοιχεία του 2012.

Πίνακας 8: Εισπράξεις από τη Βραζιλία (δολάρια ΗΠΑ)

Υπηρεσία	2010		2009		Μεταβολή 2010/09
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Μεταφορές	104.203.890	61,9%	62.638.034	49,3%	66,4%
Θαλάσσιες μεταφορές	102.123.257	98,0%	62.638.034	100,0%	63,0%
Αεροπορικές μεταφορές	13.252	0,0%	0	0,0%	
Άλλες μεταφορές	2.080.632	2,0%	223.209	0,4%	832,1%
Ταξίδια / τουρισμός	60.073.284	35,7%	61.842.852	48,7%	-2,9%

Υπηρεσία	2010		2009		Μεταβολή 2010/09
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Επαγγελματικά ταξίδια	1.497.525	2,5%	585.924	0,9%	155,6%
Προσωπικά ταξίδια	58.575.759	97,5%	61.256.928	99,1%	-4,4%
Υπηρεσίες ασφάλισης	225.291	0,1%	41.852	0,0%	438,3%
Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	13.252	0,0%	55.802	0,0%	-76,3%
Υπηρεσίες πληροφορικής	251.796	0,1%	0	0,0%	
Άλλες εμπορικές υπηρεσίες	1.020.437	0,6%	1.799.623	1,4%	-43,3%
Υπηρεσίες πολιτισμού, αναψυχής, κλπ.	2.305.924	1,4%	711.479	0,6%	224,1%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	168.266.156		127.089.642		

Πηγή: Βάση Δεδομένων Ηνωμένων Εθνών. Επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Αντίστοιχη είναι και η εικόνα των ελληνικών πληρωμών στη Βραζιλία, με τις θαλάσσιες μεταφορές και τα προσωπικά ταξίδια να αντιπροσωπεύουν το 75% του συνόλου.

Πίνακας 9: Πληρωμές στη Βραζιλία, 2010 (δολάρια ΗΠΑ)

Υπηρεσία	Αξία	% στο σύνολο
Μεταφορές	24.565.845	58,0%
Θαλάσσιες μεταφορές	22.273.563	90,7%
Άλλες μεταφορές	2.292.282	9,3%
Προσωπικά ταξίδια	7.062.349	16,7%
Υπηρεσίες επικοινωνιών	2.371.783	5,6%
Υπηρεσίες κατασκευών	26.500	0,1%
Υπηρεσίες ασφάλισης	755.261	1,8%
Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	212.003	0,5%
Υπηρεσίες πληροφορικής	13.250	0,0%
Δικαιώματα, άδειες χρήσης	106.001	0,3%
Άλλες εμπορικές υπηρεσίες	649.259	1,5%
Υπηρεσίες πολιτισμού, αναψυχής, κλπ.	291.504	0,7%
Κυβερνητικές υπηρεσίες	1.470.771	3,5%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	42.387.345	

Πηγή: Βάση Δεδομένων Ηνωμένων Εθνών. Επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί, η Ελλάδα έχει πολύ μικρό μερίδιο στις βραζιλιανές πληρωμές στον κόσμο, γεγονός που υποδηλώνει και μεγάλο περιθώριο βελτίωσης της θέσης μας στις υπηρεσίες στις οποίες παραδοσιακά διαθέτουμε δύναμη.

Πίνακας 10: Πληρωμές Βραζιλίας στον κόσμο και στην Ελλάδα, 2010 (δολάρια ΗΠΑ)

Υπηρεσία	Πληρωμές Βραζιλίας στον κόσμο	Πληρωμές Βραζιλίας στην Ελλάδα	Μερίδιο Ελλάδας
Μεταφορές	11.336.892.170	104.203.890	0,9%
Ταξίδια / τουρισμός	16.421.717.185	60.073.284	0,4%
Υπηρεσίες επικοινωνιών	271.160.448	-	0,0%
Κατασκευαστικές υπηρεσίες	6.475.574	-	0,0%
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	1.528.760.715	225.291	0,0%
Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	1.678.868.344	13.252	0,0%
Υπηρεσίες πληροφορικής	3.505.427.816	225.291	0,0%
Δικαιώματα, άδειες χρήσης	2.850.248.166	-	0,0%
Άλλες εμπορικές υπηρεσίες	20.873.468.188	1.020.437	0,0%
Υπηρεσίες πολιτισμού, αναψυχής, κλπ.	1.271.470.115	2.305.924	0,2%
Κυβερνητικές υπηρεσίες	2.883.296.711	-	0,0%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	62.627.785.432	168.266.156	0,27%

Πηγή: Βάση Δεδομένων Ηνωμένων Εθνών. Επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Συμπεράσματα και τελικές παρατηρήσεις

Η Ελλάδα δεν έχει κατακτήσει ακόμα τη θέση που της αναλογεί στις εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών της Βραζιλίας, με την αξία των συναλλαγών να παραμένει, εδώ και χρόνια, σε συγκριτικά χαμηλό επίπεδο. Σημαντική αιτία γι' αυτό αποτελούν τα δασμολογικά και μη εμπόδια που επιβάλλει η Βραζιλία στις εισαγωγές, που αποθαρρύνουν τους υποψήφιους εξαγωγείς, οι οποίοι, συχνά, προτιμούν να αναβάλλουν την εξαγωγική προσπάθεια για όταν οι συνθήκες θα είναι προσφορότερες. Ωστόσο, η Βραζιλία δεν είναι αγορά που μπορεί κανείς να αναβάλλει, πολύ δε περισσότερο να αγνοεί. Για πολλά προϊόντα ελληνικού ενδιαφέροντος, ήδη ο ανταγωνισμός είναι οξύς και δυστυχώς, το «brand Ελλάδα» δεν έχει ακόμα καταξιωθεί. Υπό προϋποθέσεις, ευκαιρίες πρακτικά υπάρχουν σε κάθε πιθανό ελληνικό εξαγωγικό τομέα, καθώς η Βραζιλία διαθέτει ανοδική, έστω και ήπια, πορεία οικονομίας, μεγάλο πληθυσμό με αυξανόμενη αγοραστική δύναμη, επίπεδο τιμών τέτοιο που οι ίδιες οι επιχειρήσεις ομολογούν ότι πολλές φορές είναι πιο συμφέρον να εισάγουν παρά να παράγουν τοπικά ακόμα και τα απλούστερα είδη, και ανάγκη για κάθε καινοτόμο προϊόν που εμπεριέχει τεχνολογία, η οποία εκλείπει τοπικά.

Συνεκτιμώντας το επίπεδο του καταξιωμένου ήδη ανταγωνισμού, τα εμπόδια πρόσβασης στην αγορά και τη σχετική δυσπιστία απέναντι στην Ελλάδα, τόσο λόγω έλλειψης προηγούμενης εμπειρίας συνεργασίας, όσο και λόγω της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης, η εξαγωγική προσπάθεια σαφώς και δεν είναι εύκολη. Αν σε αυτά προστεθεί και η διαφορά τάξης μεγέθους των αγορών, τελικά, μικροί, μεμονωμένοι εξαγωγείς ίσως δεν έχουν την καλύτερη δυνατή προοπτική, εκτός αν το προϊόν τους απευθύνεται σε ένα εξειδικευμένο τμήμα της αγοράς και είναι διατεθειμένοι να επενδύσουν σημαντικά στην προώθησή του, ώστε να πείσουν για την ιδιαιτερότητά του τις ειδικές ομάδες ενδιαφέροντος στις οποίες απευθύνονται. Για προϊόντα ευρείας κατανάλωσης, καλύτερα αποτελέσματα θα μπορούσε πιθανά να φέρει κάποια συλλογική προσπάθεια, που θα δημιουργούσε το κρίσιμο μέγεθος στους συμμετέχοντες εξαγωγείς, ώστε

να μπορέσουν να επιτύχουν μεγαλύτερη κάλυψη, ανταγωνιστικές τιμές, σταθερή προσφορά και περιορισμό του κόστους διαχείρισης της εξαγωγικής προσπάθειας. Ενδεχόμενη σύμπραξη εξαγωγέων θα σήμαινε ακόμα δυνατότητα επιμερισμού του κόστους προβολής και παρακολούθησης της διακίνησης των προϊόντων τους στη Βραζιλία, ενέργειες απαραίτητες για την εξασφάλιση αναγνωρισιμότητας και για την καθιέρωσή τους στην τοπική αγορά.

Με αυτά τα γενικά σχόλια, παραθέτουμε στη συνέχεια βασικές κατευθύνσεις για τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν εξαγωγικά στη Βραζιλία, όπως και ορισμένες εξειδικευμένες πληροφορίες για τομείς πιθανού ελληνικού ενδιαφέροντος. Για λεπτομέρειες ή πληροφορίες για άλλους κλάδους, οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παρακαλούνται να επικοινωνούν με το Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Αγίου Παύλου.

Πρακτικά ζητήματα

Η εξαγωγή αγαθών μπορεί να γίνει με δύο τρόπους. Άμεσα, με την απευθείας επικοινωνία και διαπραγμάτευση με τον υποψήφιο εισαγωγέα, γεγονός που προϋποθέτει επένδυση στην προσπάθεια προσέγγισης της εγχώριας αγοράς, αλλά μπορεί να οδηγήσει σε συμφερότερη για όλες τις πλευρές συμφωνία, καθώς παρακάμπτονται πιθανοί ενδιάμεσοι. Έμμεσα, με τη μεσολάβηση επιχειρήσεων μεσιτείας / τοπικής αντιπροσώπευσης, ή εταιριών trading. Οι τελευταίες ασχολούνται κατά βάση με μεγάλους όγκους και αξίες προϊόντων, ενώ η δραστηριοποίηση μέσω τοπικού αντιπροσώπου ή μεσολαβητή είναι η πλέον συνηθισμένη για μικρές τουλάχιστον εξαγωγικές επιχειρήσεις, καθώς, έναντι αμοιβής, εξασφαλίζει πρόσβαση στην αγορά με τη λιγότερη δυνατή προσπάθεια και εμπλοκή από πλευράς εξαγωγέα. Ωστόσο, απαιτείται προσεκτική επιλογή συνεργάτη και διαπραγμάτευση των όρων της συνεργασίας, οι οποίοι θα πρέπει να είναι νομικά δεσμευτικοί. Σε ένα επόμενο στάδιο, οι επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να επεκτείνουν τη δραστηριότητά τους στη Βραζιλία, μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο εγκατάστασής τους τοπικά.

Σε κάθε περίπτωση προσπάθειας προσέγγισης νέων εισαγωγέων ή πιθανών μεσολαβητών / συνεργατών, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η επικοινωνία μέσω email δεν είναι η πλέον ενδεδειγμένη μέθοδος. Πιο αποτελεσματική αποδεικνύεται, συνήθως, η ανάπτυξη άμεσων σχέσεων με βραζιλιανές εταιρίες και στην κατεύθυνση αυτή, έχει αξία η συμμετοχή σε μεγάλες διεθνείς εμπορικές εκθέσεις, τόσο στη Βραζιλία, όσο και σε άλλες χώρες, που προσελκύουν εκθέτες και επισκέπτες από όλο τον κόσμο. Κατάλογος σημαντικών βραζιλιανών διοργανώσεων, είναι διαθέσιμος στην πύλη Agora (www.agora.mfa.gr/br119).

Σημειώνεται ακόμα ότι η γλώσσα μπορεί να αποδειχθεί εμπόδιο για την πρόσβαση στη βραζιλιανή αγορά. Χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο να βρει κανείς συνομιλητές στην αγγλική, σίγουρα εκτιμάται περισσότερο η επικοινωνία στην πορτογαλική γλώσσα. Συνιστάται, συνεπώς, οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να αξιολογήσουν θέματα όπως η μετάφραση της ιστοσελίδας τους και η δημιουργία προωθητικού υλικού στην πορτογαλική, ενώ είναι βέβαιο ότι, σε περίπτωση συμμετοχής σε κάποια εμπορική έκθεση, θα χρειαστεί να εξασφαλίσουν προσωπικό που να μιλάει τη γλώσσα.

Από τη στιγμή που επιτευχθεί συμφωνία συνεργασίας, επόμενο στάδιο που απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή είναι η προετοιμασία όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την εξαγωγή. Ο εισαγωγέας ή γενικά ο βραζιλιανός συνεργάτης θα πρέπει να είναι σε θέση να προσφέρει οδηγίες και κατευθύνσεις για όλα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, για τις υποχρεώσεις σήμανσης, πιστοποίησης, κλπ. των προς εξαγωγή προϊόντων.

Σύντομες παρατηρήσεις ανά κλάδο / κατηγορία

Τουρισμός

Υπάρχουν πληροφορίες ότι η οικονομική κρίση στην Ελλάδα έχει δημιουργήσει κλίμα επιφυλακτικότητας σχετικά με την επιλογή της χώρας σαν προορισμό διακοπών. Έτσι, παράλληλα με την όποια προσπάθεια προσέγγισης τουριστικών πρακτόρων, έχει αξία η προώθηση των υπηρεσιών των τουριστικών επιχειρήσεων, και έμμεσα η προβολή της χώρας, απευθείας στους τελικούς καταναλωτές – χρήστες, προκειμένου να δημιουργηθεί αίσθηση οικειότητας και εμπιστοσύνης για το προσφερόμενο προϊόν και άρα να ενισχυθεί η ζήτησή του. Αυτό μπορεί να γίνει σε διάφορα επίπεδα: από την ανάπτυξη των ιστοσελίδων των τουριστικών επιχειρήσεων στην πορτογαλική γλώσσα (όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η αγγλική δεν είναι διαδεδομένη στη Βραζιλία), τη διαφήμισή τους σε βραζιλιανές μηχανές αναζήτησης και σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μέχρι τις καταχωρήσεις σε δημοφιλή τοπικά έντυπα, ή το σχεδιασμό και την υλοποίηση στοχευμένων προωθητικών ενεργειών. Σημειώνουμε ότι παράλληλα με όποιο τυπικά προβαλλόμενο χαρακτηριστικό της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού, σκόπιμο είναι να παρουσιάζεται και η δυνατότητα πραγματοποίησης οικονομικών (συγκριτικά με τη Βραζιλία) και αφορολόγητων αγορών στη χώρα, αντικείμενο δευτερεύοντος, αλλά ωστόσο σημαντικού ενδιαφέροντος των βραζιλιανών ταξιδιωτών.

Τρόφιμα - ποτά

Η εξαγωγή στη Βραζιλία προϊόντων ζωικής προέλευσης υπόκειται σε περιορισμούς. Για τα γαλακτοκομικά και το μέλι βρίσκεται σε εξέλιξη διαπραγμάτευση διαδικασίας αναγνώρισης της ισοδυναμίας των υγειονομικών επιθεωρήσεων μεταξύ του ελληνικού Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του βραζιλιανού Υπουργείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Τροφίμων, η οποία ωστόσο δεν έχει ολοκληρωθεί και συνεπώς, ακόμα δεν είναι εφικτή η εξαγωγή των συγκεκριμένων προϊόντων στη Βραζιλία. Για κάθε άλλο είδος ζωικής προέλευσης, οι έλληνες παραγωγοί θα πρέπει, είτε να απευθυνθούν στο ΥΠΑΑΤ, ώστε να ξεκινήσει ανάλογη διαδικασία, εφόσον υπάρχει ευρύτερο ενδιαφέρον, είτε να διαπιστευθούν μεμονωμένα ως επιλέξιμοι για την πραγματοποίηση εξαγωγών στη χώρα.

Και η εξαγωγή ειδών φυτικής προέλευσης υπόκειται σε περιορισμούς, καθώς πρέπει να προηγηθεί διαδικασία ανάλυσης φυτοϋγειονομικού κινδύνου για κάθε είδος χωριστά. Και στην περίπτωση αυτή, οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί θα πρέπει να απευθύνονται στο ΥΠΑΑΤ, για την εκκίνηση της επίσημης διαδικασίας.

Φάρμακα, ιατρικές συσκευές και εργαλεία, καλλυντικά

Η εισαγωγή των παραπάνω ειδών ρυθμίζεται από το βραζιλιανό Υπουργείο Υγείας και την Εθνική Υπηρεσία Εποπτείας Υγείας (ANVISA), η οποία και τηρεί σχετικό μητρώο. Η εγγραφή των προς εξαγωγή ειδών στο βραζιλιανό μητρώο είναι υποχρεωτική.

Αγορά ακινήτων

Οι εγκατάστατοι βραζιλιανοί πραγματοποιούν αγορές ακινήτων στο εξωτερικό, τόσο για ίδια χρήση στη διάρκεια των διακοπών τους, όσο και για επενδυτικούς σκοπούς. Προτιμητέα είναι η αγορά του Μαϊάμι των ΗΠΑ, λόγω εγγύτητας αλλά και δεδομένου ότι το επίπεδο τιμών είναι πλέον σημαντικά χαμηλότερο από αυτό του Αγίου Παύλου, για παράδειγμα. Οι ενδιαφερόμενοι ιδιώτες και επιχειρήσεις συνιστάται να

προβάλλουν τις ιδιοκτησίες τους σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών μεσιτείας με διεθνή δραστηριότητα (μεσιτικά γραφεία, portals αγγελιών ακινήτων που διαθέτουν ιστοσελίδα και στα πορτογαλικά).

Προμήθειες στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Κυπέλλου και των Ολυμπιακών Αγώνων

Όλες οι προμήθειες για τις δύο αθλητικές διοργανώσεις διέπονται από το νόμο περί δημόσιων προμηθειών της Βραζιλίας, ο οποίος προβλέπει ότι ξένες εταιρίες μπορούν να συμμετάσχουν σε διαγωνισμούς, εφόσον διαθέτουν νόμιμη εκπροσώπηση στη Βραζιλία. Ωστόσο, καθώς ο νόμος επιφυλάσσει πλεονέκτημα για τις εγχώριες επιχειρήσεις, μέχρι και +25% της κατώτατης προσφερόμενης τιμής από ξένη εταιρία, πρακτικά επιβάλλεται, οι ξένες επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται για τις βραζιλιανές κρατικές προμήθειες, είτε να επενδύουν στη χώρα, είτε να συνεργάζονται, συνήθως ως υπεργολάβοι, με βραζιλιανές. Σημειώνουμε ακόμα, ότι η Βραζιλία δεν έχει προσχωρήσει στη Συμφωνία για τις Δημόσιες Προμήθειες (GPA) του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Παράρτημα

Πίνακας 11: Ελληνικές εξαγωγές στη Βραζιλία (σε ευρώ)

Διυήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2011		2010		Μεταβολή 2011/10
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
(68) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΨΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑΡΥΓΙΑ Ή ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΛΕΣ	8.230.671	23,9%	6.529.791	33,0%	26,0%
(31) ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ	5.042.754	14,7%	0	0,0%	
(25) ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΨΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ	4.745.206	13,8%	746.324	3,8%	535,8%
(85) ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	3.558.855	10,4%	3.845.824	19,5%	-7,5%
(84) ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	2.964.664	8,6%	1.110.555	5,6%	167,0%
(20) ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΦΥΤΩΝ	1.823.236	5,3%	445.775	2,3%	309,0%
(15) ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	1.592.197	4,6%	1.838.144	9,3%	-13,4%
(82) ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΠΙΑΣ, ΚΟΥΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΡΟΥΝΙΑ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.525.251	4,4%	1.780.087	9,0%	-14,3%
(39) ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	953.641	2,8%	683.098	3,5%	39,6%
(40) ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	874.252	2,5%	451.746	2,3%	93,5%
(76) ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	669.888	1,9%	166.285	0,8%	302,9%
(72) ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	401.011	1,2%	0	0,0%	
(32) ΔΕΨΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ. ΤΑΝΝΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΟΥΣ. ΧΡΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ, ΧΡΩΜΑΤΑ ΕΠΙΧΡΙΣΗΣ ΚΑΙ	370.213	1,1%	424.829	2,2%	-12,9%

Διυήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2011		2010		Μεταβολή 2011/10
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
ΒΕΡΝΙΚΙΑ, ΜΑΣΤΙΧΕΣ (ΣΤΟΚΟΙ), ΜΕΛΑΝΙΑ					
(22) ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙ	346.348	1,0%	181.356	0,9%	91,0%
(24) ΚΑΠΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ	240.594	0,7%	113.175	0,6%	112,6%
(33) ΑΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΡΗΤΙΝΟΕΙΔΗ, ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΑΣ Ή ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	181.788	0,5%	144.023	0,7%	26,2%
(99) ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	146.799	0,4%	1.395	0,0%	10423,2%
(90) ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ, ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	120.626	0,4%	28.226	0,1%	327,4%
(08) ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ, ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ Ή ΠΕΠΟΝΙΩΝ	83.523	0,2%	0	0,0%	
(94) ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ, ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ Ή ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ, ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ, ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	72.475	0,2%	43.257	0,2%	67,5%
(49) ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ, ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ Ή ΑΛΛΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ, ΚΕΙΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Ή ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ	67.556	0,2%	50.155	0,3%	34,7%
(21) ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	49.473	0,1%	631.754	3,2%	-92,2%
(89) ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΙΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΙΑ	43.890	0,1%	112.435	0,6%	-61,0%
(62) ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	42.922	0,1%	0	0,0%	
(71) ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΠΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ, ΜΕΤΑΛΛΑ ΕΠΙΣΤΡΩΜΕΝΑ ΜΕ ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΛΕΣ ΑΥΤΕΣ, ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΙΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ, ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	40.540	0,1%	165.934	0,8%	-75,6%
(27) ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ, ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ, ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	36.720	0,1%	81.697	0,4%	-55,1%
(70) ΓΥΑΛΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ	24.849	0,1%	6.840	0,0%	263,3%

Διυήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2011		2010		Μεταβολή 2011/10
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
(28) ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ. ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΝΟΡΓΑΝΕΣ Ή ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΤΩΝ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΑΙΩΝ Ή ΤΩΝ ΙΣΟΤΟΠΩΝ	24.394	0,1%	18.170	0,1%	34,3%
(56) ΒΑΤΕΣ, ΠΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΜΗ ΥΦΑΣΜΕΝΑ. ΝΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. ΣΠΑΓΚΟΙ, ΣΧΟΙΝΙΑ ΚΑΙ ΧΟΝΤΡΑ ΣΧΟΙΝΙΑ. ΕΙΔΗ ΣΧΟΙΝΟΠΟΙΑΣ	22.733	0,1%	4.843	0,0%	369,4%
(19) ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ, ΤΑ ΑΛΕΥΡΙΑ, ΤΑ ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ Ή ΤΟ ΓΑΛΛ. ΕΙΔΗ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	18.683	0,1%	13.012	0,1%	43,6%
(83) ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	16.817	0,0%	826	0,0%	1936,0%
(57) ΤΑΠΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΟΥ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	9.300	0,0%	500	0,0%	1760,0%
(73) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	8.429	0,0%	8.327	0,0%	1,2%
(34) ΣΑΠΟΥΝΙΑ, ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΛΥΣΙΜΟ (ΑΛΙΣΙΒΕΣ), ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ, ΚΕΡΙΑ ΤΕΧΝΗΤΑ, ΚΕΡΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ, ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ, ΚΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ, ΠΑΣΤΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ, "ΚΕΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΗ"	8.151	0,0%	9.126	0,0%	-10,7%
(48) ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	6.056	0,0%	1	0,0%	605500,0%
(97) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΕΧΝΗΣ, ΣΥΛΛΟΓΩΝ Ή ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	6.000	0,0%	1.050	0,0%	471,4%
(96) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	2.804	0,0%	36.500	0,2%	-92,3%
(87) ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	2.145	0,0%	0	0,0%	
(95) ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ, ΕΙΔΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ Ή ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	757	0,0%	12.360	0,1%	-93,9%
(12) ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	342	0,0%	6.028	0,0%	-94,3%
(42) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΔΕΡΜΑ. ΕΙΔΗ ΣΕΛΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΖΩΑ. ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΔΙΟΥ, ΣΑΚΙΔΙΑ ΧΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΝΤΕΡΑ	248	0,0%	0	0,0%	
(29) ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	197	0,0%	0	0,0%	

Διυήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2011		2010		Μεταβολή 2011/10
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
(59) ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΜΠΟΤΙΣΜΕΝΑ, ΕΠΙΧΡΙΣΜΕΝΑ, ΕΠΙΚΑΛΥΜΜΕΝΑ Ή ΜΕ ΑΠΑΝΩΤΕΣ ΣΤΡΩΣΕΙΣ. ΕΙΔΗ ΓΙΑ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	58	0,0%	0	0,0%	
(61) ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	0	0	44.046	0,2%	-100,0%
(13) ΓΟΜΕΣ, ΡΗΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΧΥΜΟΙ ΚΑΙ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ ΦΥΤΙΚΑ	0	0,0%	8.690	0,0%	-100,0%
(16) ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΚΡΕΑΤΩΝ, ΨΑΡΙΩΝ Ή ΜΑΛΛΑΚΟΣΤΡΑΚΩΝ, ΜΑΛΛΑΚΙΩΝ ΑΛΛΩΝ ΑΣΠΟΝΔΥΛΩΝ ΥΔΡΟΒΙΩΝ	0	0,0%	7.296	0,0%	-100,0%
(63) ΑΛΛΑ ΕΤΟΙΜΑ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΙΔΗ. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ. ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΡΑΚΗ	0	0,0%	3.401	0,0%	-100,0%
(05) ΑΛΛΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ	0	0,0%	1.650	0,0%	-100,0%
(58) ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΦΟΥΝΤΩΤΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ. ΔΑΝΤΕΛΕΣ. ΕΙΔΗ ΕΠΙΣΤΡΩΣΗΣ. ΕΙΔΗ ΤΑΙΝΙΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ. ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ	0	0,0%	602	0,0%	-100,0%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	34.377.056		19.759.133		74,0%

Πηγή: Ε.ΣΤ.Α., επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου

Πίνακας 12: Ελληνικές εισαγωγές από τη Βραζιλία (σε ευρώ)

Διψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2011	
	Αξία	% στο σύνολο
(09) ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΜΑΤΕ ΚΑΙ ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ	51.162.129	31,4%
(26) ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ	27.522.428	16,9%
(24) ΚΑΠΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ	18.377.942	11,3%
(12) ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	17.474.574	10,7%
(23) ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ	11.717.368	7,2%
(30) ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	7.021.234	4,3%
(64) ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	4.646.955	2,8%
(47) ΠΟΛΤΟΙ ΑΠΟ ΕΥΛΟ Ή ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Η ΧΑΡΤΟΝΙ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ(ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ)	3.702.053	2,3%
(39) ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	3.673.706	2,3%
(17) ΖΑΧΑΡΑ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΩΔΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	2.198.961	1,3%
(87) ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	1.634.472	1,0%
(40) ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	1.402.782	0,9%
(84) ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	1.267.264	0,8%
(52) ΒΑΜΒΑΚΙ	1.215.806	0,7%
(72) ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	1.164.501	0,7%
(33) ΑΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΡΗΤΙΝΟΕΙΔΗ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΑΣ Ή ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	924.451	0,6%
(48) ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	901.406	0,6%
(69) ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΕΡΑΜΕΥΤΙΚΗΣ	715.271	0,4%
(20) ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΦΥΤΩΝ	706.528	0,4%
(82) ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΙΑΣ, ΚΟΥΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΡΟΥΝΙΑ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	665.627	0,4%
(61) ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	501.409	0,3%

Διψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2011	
	Αξία	% στο σύνολο
(85) ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	439.321	0,3%
(35) ΔΕΥΚΩΜΑΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ, ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ. ΚΟΛΛΕΣ. ΕΝΖΥΜΑ	397.039	0,2%
(68) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΨΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑΡΥΓΙΑ Ή ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΛΕΣ	381.318	0,2%
(44) ΞΥΛΕΙΑ, ΞΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ	375.848	0,2%
(88) ΑΕΡΟΠΛΟΙΑ Ή ΔΙΑΣΤΗΜΟΠΛΟΙΑ	338.490	0,2%
(76) ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	321.468	0,2%
(99) ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	315.261	0,2%
(02) ΚΡΕΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΡΟΙΟΝΤΑ ΣΦΑΓΙΩΝ, ΒΡΩΣΙΜΑ	247.082	0,2%
(94) ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑ Ή ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	233.352	0,1%
(29) ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	224.862	0,1%
(21) ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	190.993	0,1%
(70) ΓΥΑΛΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ	170.155	0,1%
(73) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	165.732	0,1%
(62) ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	138.006	0,1%
(22) ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ	103.427	0,1%
(28) ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ. ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΝΟΡΓΑΝΕΣ Ή ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΤΩΝ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΑΙΩΝ Ή ΤΩΝ ΙΣΟΤΟΠΩΝ	90.377	0,1%
(71) ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΠΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ, ΜΕΤΑΛΛΑ ΕΠΙΣΤΡΩΜΕΝΑ ΜΕ ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΛΕΣ ΑΥΤΕΣ. ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΙΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	71.298	0,0%
(41) ΔΕΡΜΑΤΑ (ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ)	59.590	0,0%
(38) ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	52.578	0,0%
(93) ΟΠΛΑ, ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	36.591	0,0%
(25) ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΨΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ	35.738	0,0%

Διψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2011	
	Αξία	% στο σύνολο
(32) ΔΕΨΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ. ΤΑΝΝΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΟΥΣ. ΧΡΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ, ΧΡΩΜΑΤΑ ΕΠΙΧΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΡΝΙΚΙΑ. ΜΑΣΤΙΧΕΣ (ΣΤΟΚΟΙ). ΜΕΛΑΝΙΑ	27.040	0,0%
(63) ΑΛΛΑ ΕΤΟΙΜΑ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΙΔΗ. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ. ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΡΑΚΗ	26.381	0,0%
(15) ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	22.155	0,0%
(96) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	17.625	0,0%
(13) ΓΟΜΕΣ, ΡΗΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΧΥΜΟΙ ΚΑΙ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ ΦΥΤΙΚΑ	10.500	0,0%
(43) ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ	9.357	0,0%
(95) ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ, ΕΙΔΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ Ή ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	7.282	0,0%
(42) ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΔΕΡΜΑ. ΕΙΔΗ ΣΕΛΟΠΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΖΩΑ. ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΔΙΟΥ, ΣΑΚΙΔΙΑ ΧΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΝΤΕΡΑ	7.163	0,0%
(92) ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΑΥΤΩΝ	3.571	0,0%
(56) ΒΑΤΕΣ, ΠΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΜΗ ΥΦΑΣΜΕΝΑ. ΝΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. ΣΠΑΓΚΟΙ, ΣΧΟΙΝΙΑ ΚΑΙ ΧΟΝΤΡΑ ΣΧΟΙΝΙΑ. ΕΙΔΗ ΣΧΟΙΝΟΠΟΠΙΑΣ	3.446	0,0%
(03) ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙΑ	3.234	0,0%
(27) ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	2.367	0,0%
(37) ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	906	0,0%
(49) ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ, ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ Ή ΑΛΛΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ. ΚΕΙΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Ή ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ	790	0,0%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	163.127.210	

Πηγή: Ε.ΣΤ.Α., επεξεργασία στοιχείων Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου